



Český báňský úřad
Kozí 4/748
110 01 Praha 1 – Staré Město

Váš dopis Zn.: SBS 09782/2019/ČBÚ-21/6
ze dne: 15. 4. 2019

V Praze dne 30. 7. 2019
Č.j.: MZDR 17576/2019-3/OVZ



MZDRX0172E4U

Z á v a z n é s t a n o v i s k o

Ministerstvo zdravotnictví jako správní úřad nadřízený Krajské hygienické stanici Zlínského kraje se sídlem v Zlíně, příslušný podle ustanovení § 149 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, na žádost Českého báňského úřadu č.j. SBS 09782/2019/ČBÚ-21/6, ze dne 15. 4. 2019, o potvrzení nebo změnu závazného stanoviska Krajské hygienické stanice Zlínského kraje se sídlem ve Zlíně č.j. KHSZL 12052/2015, sp. zn. KHSZL/12052/2.5/HOK/ZL/JAV-02, ze dne 7. 7. 2015, vydaného k řízení o stanovení „dobývacího prostoru Uherský Ostroh na výhradním ložisku štěrkopísku Moravský Písek“ vydává toto závazné stanovisko:

Podle § 149 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), ve spojení s § 80 odst. 1 písm. c) zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále i jen „zákon č. 258/2000 Sb.“), se závazné stanovisko Krajské hygienické stanice Zlínského kraje se sídlem ve Zlíně č.j. KHSZL 12052/2015, sp. zn. KHSZL/12052/2.5/HOK/ZL/JAV-02, ze dne 7. 7. 2015, vydané k řízení o stanovení „dobývacího prostoru Uherský Ostroh na výhradním ložisku štěrkopísku Moravský Písek“ mění takto:

ve třetím odstavci výrokové části se za slova „s požadavky předpisů v oblasti ochrany veřejného zdraví“ vkládají slova „před nepříznivými účinky hluku“.

Ve zbytku se napadené závazné stanovisko **p o t v r z u j e .**



Odůvodnění:

Krajská hygienická stanice Zlínského kraje se sídlem ve Zlíně (dále i „KHS“) na základě žádosti fyzické osoby podnikající Františka Jampílka, IČO: 49494950, se sídlem Na Pruhu 335, 250 89 Lázně Toušeň, zastoupeného na základě plné moci ze dne 20. 1. 2006 fyzickou osobou podnikající RNDr. Pavlem Josefusem, IČO: 73907847, se sídlem Slunečná 353/2, 748 01 Hlučín – Bobrovníky, o vydání závazného stanoviska k řízení o stanovení dobývacího prostoru Uherský Ostroh na výhradním ložisku štěrkopísku Moravský Písek, jako dotčený správní orgán ve smyslu § 77 ve spojení s § 82 odst. 2 písm. i) zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, vydala závazné stanovisko č. KHSZL 12052/2015, sp. zn. KHSZL/12052/2.5/HOK/ZL/JAV-02, ze dne 7. 7. 2015, které bylo v souladu s ust. § 77 zákona č. 258/2000 Sb., ve znění platném v době vydání napadeného závazného stanoviska, vázáno na splnění podmínky:

Krajská hygienická stanice Zlínského kraje se sídlem ve Zlíně jako orgán ochrany veřejného zdraví bude průběžně informována o přípravě, realizaci a výsledcích monitoringu kvality podzemních a povrchových vod.

Podmínka uplatněná v tomto závazném stanovisku byla stanovena pro potřeby sledování z tohoto zdroje vyráběné pitné vody.

Obvodní báňský úřad pro území krajů Jihomoravského a Zlínského (dále jen „OBÚ“) vydal rozhodnutí čj. SBS 17437/2016/OBÚ-01/22, ze dne 9. 1. 2019, kterým stanovil dobývací prostor Uherský Ostroh, evidenční číslo 7 1196, o plošném obsahu na povrchu 0,489 548 km², pro dobývání výhradního ložiska štěrkopísku Moravský Písek – Uherský Ostroh, evidenční číslo ložiska B3 012 200 (dále jen „DP Uherský Ostroh“) pro organizaci České štěrkopísky spol. s r.o., Cukrovarská 34, 190 00 Praha 9 - Čakovice, IČO: 27584534.

Proti tomuto rozhodnutí bylo v části týkající se závazného stanoviska Krajské hygienické stanice Zlínského kraje se sídlem ve Zlíně (dále jen „KHS Zlínského kraje“) podáno odvolání účastníky řízení, a to městem Uherský Ostroh, Zámecká 24, 687 24 Uherský Ostroh, IČO: 00291480, právně zastoupeným na základě plné moci Mgr. Ing. Jánem Bahýlem, advokátem, se sídlem Kotlářská 912/29, 602 00 Brno, a dále odvolateli Vodovody a kanalizace Hodonín, a.s., IČO: 49454544, Purkyňova 2933/2, 695 01 Hodonín; obcí Ostrovánky, Ostrovánky č.p. 1, 696 31 Bukovany, IČO: 636827; obcí Vřesovice, Vřesovice 72, 696 48 Ježov, IČO: 285501; městem Vracov, náměstí Míru 202, 696 42 Vracov, IČO: 285498; obcí Nechvalín, Nechvalín č.p. 13, 696 31 Nechvalín, IČO: 488445; obcí Vnorovy, Hlavní 750, 696 61 Vnorovy, IČO: 285480; obcí Dolní Bojanovice, Hlavní 383, 696 17 Dolní Bojanovice, IČO: 284858; obcí Čejč, Brněnská 430, 696 14 Čejč, IČO: 284815; obcí Tvarožná Lhota, Tvarožná Lhota 190, 696 62 Strážnice, IČO: 285412; městem Veselí nad Moravou, tř. Masarykova 119, 698 01 Veselí nad Moravou, IČO: 285455; obcí Starý Poddvorov, Starý Poddvorov 230, 696 16 Starý Poddvorov, IČO: 285293; obcí Skoronice, Skoronice 102, 696 41 Skoronice, IČO: 488534; obcí Moravský Písek, Velkomoravská 1, 696 85 Moravský Písek, IČO: 285137; obcí Mutěnice, Masarykova 200, 696 11 Mutěnice, IČO: 285145; městem Kyjov, Masarykovo náměstí 30/1, 697 01 Kyjov, IČO: 285030; obcí Vlkoš, Vlkoš č.p. 95, 696 41 Vlkoš, IČO: 285471;

obcí Archlebov, Archlebov č.p. 2, 696 33 Archlebov, IČO: 284751; městem Hodonín, Masarykovo náměstí 53/1, 695 01 Hodonín, IČO: 284891; obcí Karlín, Karlín 60, 696 14 Čejč, IČO: 488470; obcí Hrušky, U zbrojnice 100, 691 56 Hrušky, IČO: 283185; obcí Nová Lhota, Nová Lhota 355, 696 74 Nová Lhota, IČO: 285188; obcí Hovorany, Hovorany 45, 696 12 Hovorany, IČO: 284904; obcí Šardice, Šardice 601, 696 13 Šardice, IČO: 285374; obcí Ježov, Ježov 75, 696 48, IČO: 284955, a obcí Žeravice, Žeravice 40, 696 47, IČO: 285552, právně zastoupenými na základě plné moci společností Frank Bold advokáti, s.r.o., se sídlem Údolní 33, 602 00 Brno, IČO: 28359640.

Ministerstvo zdravotnictví (dále i jen „MZ“) přezkoumalo výše uvedené závazné stanovisko KHS Zlínského kraje, které bylo podkladem shora citovaného rozhodnutí OBÚ a učinilo ve věci následující závěry:

Napadené závazné stanovisko vycházelo z těchto skutečností: Hranice DP Uherský Ostroh tvoří na povrchu nepravidelný 10 úhelník s příkými stranami o vrcholech 1 až 10, které jsou určeny souřadnicemi v platném souřadnicovém systému JTSK. Pod povrchem je omezen svislými rovinami vedenými povrchovými hranicemi DP na kótu +158 m n. m. (dobývací prostor je omezen hloubkově, a to na kótu 158 m n. m.).

Dobývací prostor Uherský Ostroh se nachází na katastrálním území Uherský Ostroh na rozloze 0,489 548 km², a to na pozemcích parc. č. 390/1, 390/10, 390/2, 390/3, 390/4, 390/5, 390/6, 390/7, 390/8, 391/2, 478/1, 478/10, 478/19, 478/20, 478/22, 478/23, 478/24, 478/25, 478/26, 478/28, 478/3, 478/31, 478/32, 478/33, 478/4, 478/43, 478/44, 478/47, 478/50, 478/51, 478/53, 478/56, 478/57, 478/59, 478/6, 478/60, 478/7, 501/1, 501/2, 501/3, 502/1, 502/41, 502/42, 502/43, 502/44, 502/45, 502/46, 502/60, 502/61, 620/1, 620/10, 620/11, 620/12, 620/19, 620/5, 620/6, 620/7, 620/9.

Těžba bude probíhat v celé mocnosti z vody pomocí pontonového drapákového bagru, surovina bude dopravována plovoucími dopravníkovými pásy na břeh a odtud vynášecím pásem do úpravy, kde se bude třídit, propírat a předrcovat. Voda pro praní suroviny bude čerpána z jezera vzniklého těžbou. Odpadní voda z praní bude po odsazení v kalových polích odtékat zpět do jezera. Pohon mechanismů bude elektromotory. Následně bude kamenivo vynášecími pásy dopraveno na zemní skládky, odkud bude expedováno kolovými nakladači na nákladní automobily, obsluhující zákazníky. V prostoru záměru budou přijata přísná opatření k prevenci havarijních úniků ropných látek a budou používána pouze biologicky odbouratelná mazadla a oleje.

Záměr „Těžba a úprava štěrkopísku v Uherském Ostrohu 2“ byl posouzen podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů. Ministerstvo životního prostředí (dále jen „MŽP“) vydalo stanovisko k posouzení vlivů provedení záměru „Těžba a úprava štěrkopísku v Uherském Ostrohu 2“ na životní prostředí dne 9. 3. 2015 pod č.j. 12289/ENV/15, s tím, že podmínky tohoto stanoviska budou respektovány v následujících stupních projektové dokumentace záměru a zahrnuty jako podmínky návazných správních řízení. MŽP rovněž vydalo souhlas se stanovením dobývacího prostoru podle § 24 odst. 2 zákona č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství, ve znění pozdějších předpisů, dne 1. 9. 2015 pod č.j. 29463/ENV/15.

Na základě podmínky č. 29 stanoviska MŽP č.j. 12289/ENV/15 byla k žádosti o stanovisko k návrhu na stanovení DP Uherský Ostroh doložena i Hluková studie: Těžba a úprava štěrkopísku v Uherském Ostrohu - aktualizace pro varianty dopravních směrů odvozu štěrkopísku, zpracovaná Ing. Pavlou Kucielovou, Ph.D. a RNDr. Vladimírem Sukem, Ostrava, v dubnu 2015 (dále jen „hluková studie“), a Rozptylová studie č. E/4145/2015: Těžba a úprava štěrkopísku v Uherském Ostrohu - Aktualizace zpracovaná společností TECHNICKÉ SLUŽBY OCHRANY OVZDUŠÍ OSTRAVA spol. s r.o., Janáčkova 1020/7, 702 00 Ostrava – Moravská Ostrava, IČO: 49606123, v dubnu 2015 (dále jen „rozptylová studie“).

DP Uherský Ostroh je situován západně od obce Uherský Ostroh, severozápadně od pozemní komunikace II/495 v blízkosti toku Nová Morava. Nejbližší chráněný venkovní prostor staveb se nachází na západním okraji obce Uherský Ostroh ve vzdálenosti cca 900 m; ve vzdálenosti cca 1,5 km je situována zástavba Moravského Písku. Na severní a jižní straně dobývacího prostoru se rozprostírají pole. Těžba v dobývacím prostoru je předpokládána v ročním objemu 200 000 tun. Hluková studie obsahuje informace o hodnocených zdrojích hluku, modelové výpočty dopadajících ekvivalentních hladin akustického tlaku A provedené pomocí výpočtového programu HLUK+, verze 9.19 profi s udanou chybou výpočtu $\pm 2,0$ dB, identifikaci výpočtových bodů, výsledky modelových výpočtů a hodnocení výsledků ve vztahu k požadavkům nařízení vlády č. 272/2011 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací.

Rozptylová studie hodnotí imisní koncentrace znečišťujících látek (NO^2 , PM_{10} , PM_{25} , benzen, benzo(a)pyren) z provozu DP Uherský Ostroh, včetně související dopravy vně a uvnitř areálu DP a sekundární prašnosti z povrchu komunikací v areálu, a to pro výpočtový rok 2016. Výpočet byl proveden variantně pro současný stav (doprava v okolí bez těžby), pro těžbu 200 000 tun/rok (souhrn stávající a vyvolané dopravy a vlivu těžby) a samostatně pro období skrývkových prací. Dle závěru rozptylové studie lze na základě vypočtených koncentrací znečišťujících látek, předpokládaného nárůstu imisních koncentrací a stávající imisní zátěže v lokalitě konstatovat, že z hlediska dodržování imisních limitů pro ochranu zdraví lidí nebude provozem dobývacího prostoru a související dopravy docházet k překračování imisních limitů.

Záměr byl posouzen z hlediska vlivů na veřejné zdraví posudkem „Těžba a úprava štěrkopísku v Uherském Ostrohu – Hodnocení vlivů na veřejné zdraví“, zpracovaným v lednu 2013 MUDr. Bohumilem Havlem, Větrná 9, 568 02 Svitavy, držitelem osvědčení odborné způsobilosti pro oblast posuzování vlivů na veřejné zdraví vydaného MZ ČR pod pořadovým číslem 2/2009. Ze závěrů posudku vyplývá, že těžba štěrkopísku včetně obslužné dopravy nebude pro obyvatele v okolí představovat významné zdravotní riziko hluku nebo imisí škodlivin z ovzduší. Hluk z vlastní těžební činnosti a úpravy štěrkopísku nebude přesahovat běžnou úroveň hlukového pozadí. Dominantním zdrojem hluku v hodnoceném území je stávající doprava, která je pro obyvatele domů situovaných u hlavních komunikací zdrojem obtěžování hlukem a může mírně zvyšovat riziko kardiovaskulárních onemocnění. Vypočtené navýšení dopravního hluku vlivem záměru je však v obou hodnocených variantách kapacity těžby a vedení dopravy zcela nepatrné, pod hranicí nejistoty akustických měření i metod hodnocení rizika. Je tudíž neprokazatelné

a kvantitativně nehodnotitelné. Zdravotní riziko znečištění ovzduší hodnoceného území, daná hlavně imisní zátěží prašnými částicemi, odpovídá v podmínkách ČR relativně příznivé situaci. Imisní příspěvek záměru je z hlediska zdravotního rizika pro obyvatele dotčeného území též v obou hodnocených variantách zanedbatelný a kvantitativně nehodnotitelný.

MZ po zhodnocení zákonnosti a věcné správnosti napadeného závazného stanoviska dospělo k závěru, že z výrokové části napadeného rozhodnutí není zřejmé, z jakých hledisek KHS Zlínského kraje záměr posoudila a byla příslušná posoudit. Proto MZ změnilo výrokovou část napadeného závazného stanoviska, tak, že do ní tuto skutečnost doplnilo. Ve zbytku MZ napadené závazné stanovisko potvrdilo.

Pokud jde o námitky odvolatelů, MZ k nim uvádí:

Město Uherský Ostroh, Zámecká 24, 687 24 Uherský Ostroh, IČO: 291480, právně zastoupené Mgr. Ing. Jánem Bahýlem v bodě II. odvolání namítá: „(...) že *případným zahájením využívání dobývacího prostoru dojde k zasažení města zvýšenou prašností, přičemž je nepochybné, že tím dojde ke snížení výnosů ze zemědělských pozemků města nacházejících se v okolí navrhované těžby a tedy ke snížení hodnoty pozemků města. V případě zahájení dobývání nerostů budou obyvatelé města vystaveni zvýšené intenzitě těžké nákladní dopravy a zvýšené intenzitě souvisejícího hluku. Využíváním stanoveného dobývacího prostoru by tudíž nepochybně došlo k porušení práva obyvatel města na příznivé životní prostředí. Město namítá, že podklady, jenž vedly Krajskou hygienickou stanicí Zlínského kraje (dále jen „KHS ZK“) k vydání kladného závazného stanoviska k umístění záměru nedostatečně zohledňují případnou realizaci těžby z hlediska kumulativních a synergických vlivů se stávající zátěží obyvatel. Závazné stanovisko KHS ZK by tedy měl přezkoumat nadřízený správní orgán.“*

K tomu MZ uvádí:

Jak je výše uvedeno, záměr zřízení DP Uherský Ostroh byl posouzen z hlediska vlivů na veřejné zdraví to na základě Hlukové studie: Těžba a úprava štěrkopísku v Uherském Ostrohu - aktualizace pro varianty dopravních směrů odvozu štěrkopísku zpracovaná Ing. Pavlou Kucielovou, Ph.D. a RNDr. Vladimírem Sukem, Ostrava, v dubnu 2015).

Ze závěrů posudku vyplývá, že těžba štěrkopísku včetně obslužné dopravy nebude pro obyvatele v okolí představovat významné zdravotní riziko hluku; pokud jde o imise škodlivin z ovzduší, nejde o složku životního prostředí, která náleží podle zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů, do působnosti krajských hygienických stanic. Hluk z vlastní těžební činnosti a úpravy štěrkopísku nebude přesahovat běžnou úroveň hlukového pozadí. Vypočtené navýšení dopravního hluku vlivem záměru je však v obou hodnocených variantách kapacity těžby a vedení dopravy zcela nepatrné, pod hranicí nejistoty akustických měření i metod hodnocení rizika. Je tudíž neprokazatelné a kvantitativně nehodnotitelné.

MZ konstatuje, že KHS vycházela z hlediska ochrany veřejného zdraví před nepříznivými účinky hluku z relevantního podkladu. Pro hlediska ochrany ovzduší není působnost KHS zákonem o ochraně ovzduší založena.

Odvolatelé zastoupení společností Frank Bold advokáti, s.r.o (dále jen „odvokatelé“) v odvolání v bodu III./3. Nezákonné stanovisko Krajské hygienické stanice Zlínského kraje, ze dne 7. 7. 2015, č. j. KHSZL 12052/2015 namítají:

„a) Nezákonná změna místní příslušnosti, nezákonný procesní postup

Dne 7. 7. 2015 vydala k záměru Krajská hygienická stanice Zlínského kraje (dále jen „KHS ZK“) souhlasné závazné stanovisko pod č. j. KHSZL 12052/2015. Dne 22. 9. 2016 však Ministerstvo zdravotnictví (dále jen „MZ“) vydalo na základě § 131 odst. 2 písm. a) správního řádu usnesení, kterým pověřilo Krajskou hygienickou stanicí Jihomoravského kraje (dále jen „KHS JMK“), aby věc projednala a ve věci rozhodla, resp. vydala závazné stanovisko.

Jako důvod změny příslušnosti bylo v usnesení MZ uvedeno, že Uherský Ostroh se nachází v okrese Uherské Hradiště ve Zlínském kraji, avšak samotná zájmová plocha se nachází bezprostředně při hranici s Jihomoravským krajem. Záměr těžby a úpravy štěrkopísku v Uherském Ostrohu by svými dopady mohly znamenat ohrožení veřejného zájmu – zásobování pitnou vodou pro značnou část obyvatel Jihomoravského kraje z prameniště Bzenec, která je významným podzemním zdrojem pitné vody pro cca 140 tis. obyvatel Jihomoravského kraje. Bylo zdůrazněno, že významně převažující věcná příslušnost v dané problematice je tedy na straně Jihomoravského kraje, resp. v oblasti veřejného zdraví na straně KHS JMK. S touto argumentací se odvokatelé plně ztotožňují.

Dne 3. 10. 2016 vydala KHS JMK k záměru nesouhlasné závazné stanovisko, č. j. KHSJM 55703/2016/HO/HOK, ve kterém podrobně zdůvodňuje, z jakých důvodů není možné záměr v daném území povolit (k tomu podrobněji viz odvolací důvod 3. písm. b)).

Následně však došlo k vydání rozhodnutí MZ ze dne 17. 1. 2017, č. j. 56571/2016-NH-30.1.-19.10.2016, kterým bylo výše uvedené usnesení MZ ze dne 22. 9. 2016 zrušeno. Tomuto předcházelo vydání rozhodnutí MZ ze dne 6. 1. 2017, č. j. 887/2017-OVZ-32.7, kterým došlo ke zrušení závazného stanoviska KHS JMK, tudíž došlo k obnově původního souhlasného závazného stanoviska KHS ZK.

Odvolatelé uvádějí, že postup MZ byl nezákonný. Zaprvé, v odůvodnění rozhodnutí ze dne 6. 1. 2017 MZ nesprávně uvádí, že „na místní příslušnosti Krajské hygienické stanice Zlínského kraje se nic nemění ani vydáním usnesení Ministerstva zdravotnictví č. j. MZDR 56571/2016-2/OVZ, ze dne 22. 9. 2016, kterým byla delegována příslušnost ve věci tohoto dobývacího prostoru na Krajskou hygienickou stanicí Jihomoravského kraje, dokud citované usnesení ministerstva nenabyde právní moci. Proti tomuto usnesení podala dotčená osoba, p. F. Jampílek, N Pruhu 225, 250 89 Lázně Toušeň, v zákonem stanovené lhůtě odvolání, o němž nebylo v době vydání závazného stanoviska KHS rozhodnuto.“ Na usnesení MZ ze dne 22. 9. 2016 se však vztahuje § 76 odst. 5 správního řádu, podle kterého platí, že „proti usnesení se může odvolat účastník, jemuž se usnesení oznamuje. Odvolání proti usnesení nemá odkladný účinek.“ V době vydání rozhodnutí MZ ze dne 6. 1. 2017 tak bez ohledu na podané odvolání bylo usnesení MZ ze dne 22. 9. 2016 v právní moci. Zrušení závazného stanoviska KHS JMK s odůvodněním, jež spočívalo výhradně v tom, že KHS nebyla k vydání závazného stanoviska místně příslušná, tak bylo zcela nesprávné a neodpovídalo skutečnosti. Žádný právně relevantní důvod ke zrušení závazného stanoviska KHS JMK není v rozhodnutí MZ ze dne 6. 1. 2017 uveden.

A zadruhé, rozhodnutí MZ ze dne 17. 1. 2017 je nepřezkoumatelné, jelikož nejsou splněny náležitosti rozhodnutí ve smyslu § 68 odst. 3 správního řádu, když rozhodnutí nebylo žádným způsobem odůvodněno – není zřejmé, na základě jakého konkrétního důvodu bylo podnětu k přezkumu vyhověno,

MZ v odůvodnění pouze uvádí, že „k řízení o opravném prostředku proti napadenému usnesení si ministerstvo vyžádalo spisovou dokumentaci KHS. Na základě podání účastníka řízení a po posouzení související spisové dokumentace KHS se ministerstvo rozhodlo podání účastníka řízení plně vyhovět a napadené usnesení zrušit.“ Není však uveden žádný věcný důvod, proč by měla být místní příslušnost, KHS JMK, stanovená, s výše citovaným zdůvodněním, usnesením MZ ze dne 22. 9. 2016, zpochybněna a proč by měla být jako místně příslušná stanovena KHS ZK.

Dále z judikatury plyne, že porušení pravidel pro určení místní příslušnosti představuje procesní pochybení, způsobující nezákonnost vydaného správního aktu. Např. podle závěru Krajského soudu v Českých Budějovicích (srov. rozsudek ze dne 27. 6. 2008, č. j. 10 Ca 93/2008-33) rozhodnutí vydané místně nepřislušným orgánem způsobuje, že rozhodnutí je vadné a je dán důvod k jeho zrušení. Porušení kritéria místní příslušnosti představuje vadu řízení, která zakládá nezákonnost rozhodnutí, nikoliv však nicotnost. K této vadě musí soud přihlídnout z úřední povinnosti.

Odvolatelé proto s postupem MZ zásadně nesouhlasí a jsou přesvědčeni, že místní příslušnost KHS JMK měla být s ohledem na důvody uvedené v usnesení MZ ze dne 22. 9. 2016 zachována. Vycházet při posouzení místní příslušnosti pouze striktně z místa záměru je značně formalistické, odhlížející od materiálního hlediska, tj. konkrétně jaký kraj bude povolením záměru více dotčen. Navíc ze strany MZ došlo také k několika procesním pochybením.

Vzhledem k tomu, že byla nezákonně odebrána KHS JMK její místní příslušnost, je i závazné stanovisko KHS ZK nezákonné, resp. nemělo být vůbec vydáno.“

K tomu MZ uvádí:

Ve věci odvolatelé podali odvolání proti rozhodnutí OBÚ. Z ustanovení § 149 odst. 5 správního řádu vyplývá, že v řízení podmíněném závazným stanoviskem lze odvoláním napadnout i obsah závazného stanoviska. Ve věci se rozhodnutí OBÚ opírá o závazné stanovisko KHS Zlínského kraje. Jeho obsah tak lze napadnout.

Nelze však napadnout obsah jiných správních úkonů činěných nadto vůči KHS Jihomoravského kraje, ve věci místně nepřislušné, jak to činí v této námitce odvolatelé.

Napadené stanovisko KHS Zlínského kraje bylo ve věci vydáno jako první a jediný správní úkon, který nebyl nikdy zrušen. Pro závěr, že toto závazné stanovisko Zlínského kraje bylo nahrazeno závazným stanoviskem Krajské hygienické stanice Jihomoravského kraje se sídlem v Brně (dále jen „KHS Jihomoravského kraje“), chybí zákonná opora; nadto toto závazné stanovisko bylo zrušeno.

MZ tak ke shora uvedené námitce pouze konstatuje, že KHS Zlínského kraje vydala ve věci napadené závazné stanovisko jako správní úřad ve věci místně i věcně příslušný podle § 11 a 12 správního řádu, protože záměr těžby štěrkopísku je umístěn výhradně na území Zlínského kraje. Citovaná ustanovení § 11 a § 12 správního řádu jsou i pro vydání

závazného stanoviska, jako úkonu podle části čtvrté správního řádu, ve smyslu § 154 správního řádu závazná v plném rozsahu.

K obsahu námítky tak MZ pouze pro úplnost dodává, že pokud by závazné stanovisko KHS Jihomoravského kraje nebylo zrušeno postupy, jak je uvedeno shora, bylo by nutno je zrušit pro nezákonnost, spočívající v překročení věcné působnosti, neboť krajské hygienické stanici nenáleží ochrana podzemních a povrchových vod, a to ani na základě použití institutu hodnocení zdravotních rizik. I tento institut lze použít jen v mezích působnosti orgánů ochrany veřejného zdraví stanovené zákonem.

b) Nedostatečný obsah závazného stanovisko KHS ZK

Závazné stanovisko KHS ZK nemůže obstát ani z obsahové stránky.

KHS ZK předpokládá, že opatřením vedoucím k ochraně zázemí před povodněmi má být vybudování náspu. K tomu odvolatelé uvádí, že samotná podstata těžby štěrkopísku jednoznačně zhoršuje odtok povrchových vod z území, souvisí s rozvolňováním a skladováním materiálu a dalších látek kolem prostoru těžby a je tedy v rozporu s § 67 odst. 2 vodního zákona. Snaha žadatele vyrovnat se s tímto omezením pomocí vytvoření jakéhosi vyvýšeného území v aktivní záplavové zóně by vedla ke stavu, kdy by se sice řada zařízení nacházela mimo dosah této zóny, ale vlastní val tohoto vyvýšeného území by jednoznačně zhoršil odtok povrchových vod. Toto opatření proto nelze považovat za akceptovatelné.

Dále je dle odvolatelů závazné stanovisko KHS ZK v rozporu se závazným stanoviskem Krajského úřadu Zlínského kraje, odbor životního prostředí a zemědělství ze dne 23. 5. 2017, č. j. KUZL 34373/2017, ve kterém se uvádí, že „Předmětem správního řízení ve věci stanovení dobývacího prostoru, jehož podkladem má být závazné stanovisko vodoprávního úřadu dle § 104 odst. 9 vodního zákona, však není ani umístění ani povolení žádných staveb, nýbrž vymezení území dobývacího prostoru Uherský Ostroh na výhradním ložisku štěrkopísku Moravský Písek (B 3012200).“ Avšak v závazném stanovisku KHS ZK se výslovně uvádí, že „Uvnitř zázemí se nebude nacházet žádná stavba, vyjma jímky pro akumulaci odpadních vod ze sociálního zařízení.“ Stavba jímky tedy v dobývacím prostoru umístěna bude.

Co je však zcela nepřipustné, závazné stanovisko KHS ZK se žádným způsobem nevypořádalo se střetem dvou veřejných zájmů (těžba vs. ochrana zdroje pitné vody). Odvolatelé upozorňují, že požadavek dostatečného odůvodnění závazných stanovisek byl již několikrát judikován, např. v rozsudku NSS č. j. 9 As 21/2009-150 ze dne 22. 10. 2009: „Při vydávání závazného stanoviska podle § 149 správního řádu z roku 2004, jehož obsah je závazný pro výrokovou část rozhodnutí správního orgánu, je třeba na základě § 154 správního řádu přiměřeně použít ustanovení o obsahu, formě a náležitostech rozhodnutí (§ 67 a § 68 správního řádu z roku 2004).“ Obsah, forma a náležitosti rozhodnutí jsou uvedeny zejména v § 68 odst. 3 správního řádu: „v odůvodnění se uvedou důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí.“

Ze závazného stanoviska však vůbec neplyne, na základě jaké úvahy KHS ZK dovedla převahu veřejného zájmu těžby nerostů nad ochranou zdroje pitné vody. Dle § 29 odst. 1 vodního zákona platí, že „zdroje podzemních vod jsou přednostně vyhrazeny pro zásobování obyvatelstva pitnou vodou a pro účely, pro které je použití pitné vody stanoveno zvláštním právním předpisem.“ A dle § 30 odst. 1 vodního zákona dále platí, že „k ochraně vydatnosti, jakosti a zdravotní nezávadnosti zdrojů podzemních nebo povrchových vod využívaných nebo využitelných pro zásobování pitnou vodou s průměrným odběrem více než 10 000 m³ za rok a zdrojů podzemní vody pro výrobu balené kojenecké vody nebo pramenité vody stanoví vodoprávní úřad ochranná pásma opatřením obecné povahy“, přičemž „Stanovení ochranných pásem je vždy veřejným zájmem.“

Z toho, že bylo vydáno stanovisko EIA a závazné stanovisko EIA ještě nelze vyvozovat, že bezpodmínečně musí být vydáno i souhlasné závazné stanovisko orgánu krajské hygienické stanice.

Vzhledem k těmto důvodům je závazné stanovisko KHS ZK nedostatečně odůvodněné, v rozporu s § 68 odst. 3 správního řádu, tudíž i nepřezkoumatelné a nezákonné.“

K tomu MZ uvádí:

K této námitce MZ především konstatuje, že i vydání závazného stanoviska je úkonem při výkonu veřejné správy a podle § 154 správního řádu i pro jeho vydání platí mj. základní zásady činnosti správních orgánů, zejména zásada legality. Je zřejmé z dikce uvedené námítky, že závazné stanovisko KHS Zlínského v odůvodnění uvedlo některé skutečnosti, které nesouvisejí s věcnou působností krajských hygienických stanic. Proto MZ považovalo za nutné změnit výrokovou část napadeného závazného stanoviska tak, že ve věci byla KHS Zlínského kraje věcně příslušná pouze k ochraně veřejného zájmu, spočívajícího v ochraně obyvatelstva před nadlimitním hlukem. K námitce tak MZ již jen dodává, že „ochrana vodních zdrojů“ náleží ze zákona o vodách (zákon č. 254/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů) vodoprávním orgánům, což ostatně dokládá i citace vodního zákona použitá v námitce odvolatelem. Pokud vodoprávní orgány odsouhlasí záměr, který může znamenat riziko pro podzemní vody, jak plyne z námítky odvolatele, orgán ochrany veřejného zdraví nemá v rozsahu svých kompetencí možnost, jak takový souhlas změnit vlastním rozhodnutím nebo závazným stanoviskem.

Odvolatelé zároveň citují ustanovení § 29 odst. 1 a § 30 odst. 1 vodního zákona, z nichž je zřejmé, že k ochraně vydatnosti, jakosti a zdravotní nezávadnosti zdrojů podzemních nebo povrchových vod využívaných nebo využitelných pro zásobování pitnou vodou je kompetentní vodoprávní úřad, nikoliv krajská hygienická stanice. Podle § 104 odst. 9 vodního zákona, cit: „(9) *Ve správních řízeních vedených podle zákona o ochraně přírody a krajiny, horního zákona a zákona o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě a dále při postupu podle stavebního zákona při umístování, povolování, užívání a odstraňování staveb lze vydat rozhodnutí nebo učinit jiný úkon jen na základě závazného stanoviska vodoprávního úřadu, pokud mohou být dotčeny zájmy podle tohoto zákona.“. Podle § 1 odst. 1 vodního zákona, cit.: „Účelem tohoto zákona je chránit povrchové a podzemní vody, stanovit podmínky pro hospodárné využívání vodních zdrojů*

a pro zachování i zlepšení jakosti povrchových a podzemních vod, vytvořit podmínky pro snižování nepříznivých účinků povodní a sucha a zajistit bezpečnost vodních děl v souladu s právem Evropských společenství. Účelem tohoto zákona je též přispívat k zajištění zásobování obyvatelstva pitnou vodou a k ochraně vodních ekosystémů a na nich přímo závislých suchozemských ekosystémů.“ Ze zákonné úpravy vymezující působnost krajských hygienických stanic a zákonné úpravy vymezující působnost vodoprávních úřadů je tak zřejmé, že zrušené závazné stanovisko KHS Jihomoravského kraje, které opíralo nesouhlas s předmětným záměrem těžby štěrku o ochranu podzemních vod, bylo nezákonné.

Odvolací důvody uplatněné v bodech 1. Nezákonost stanoviska EIA a závazného stanoviska EIA; 2. OBÚ nevycházel ze skutkového stavu existujícího v době vydání Rozhodnutí; 4. Nezákonost stanoviska Městského úřadu Uherský Ostroh, odbor stavebního řádu, ze dne 18. 5. 2016, zn. 1560/2016; 5. Absence závazného stanoviska orgánu územního plánování; 6. Nezákonost stanoviska Krajského úřadu Zlínského kraje, odboru životního prostředí a zemědělství, ze dne 23. 5. 2017, č. j. KUZL 34373/2017; 7. Nedostatečné vypořádání se s námitkami ze strany OBÚ a 8. Procesní vady řízení před OBÚ se nedotýkají kompetencí orgánů ochrany veřejného zdraví, ani napadeného závazného stanoviska KHS Zlínského kraje a MZ se k nim nebude vyjadřovat.

Odvolatel dále své odvolání doplnil podáním z 23. 5. 2019 „Doplnění odvolání proti rozhodnutí o stanovení dobývacího prostoru ze dne 9. 1. 2019, č.j. SBS 17437/2016/OBÚ-01/22“.

V odstavci II. uvádí:

„Společnost Vodovody a kanalizace Hodonín, a.s. (dále jen „VaK“) jakožto provozovatel vodovodu pro veřejnou potřebu má podle § 3c odst. 1 písm. c) a f), odst. 3 písm. a) a odst. 5 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, povinnost v rámci provozního řádu vyhodnocovat rizika pro zdroj pitné vody, tzv. „water safety plans“. Další konkretizace povinností v tomto směru vyplývá pro VaK z vyhlášky č. 252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu a četnost a rozsah kontroly pitné vody (viz zejména § 4 odst. 1 a přílohu č. 7 této vyhlášky). Povinností provozovatele je mj. v provozním řádu zdroje uvést údaje o opatřeních nutných pro omezení nepřijatelných rizik v celém systému zásobování. Metodika Státního zdravotního ústavu zřizovaného přímo Ministerstvem zdravotnictví mezi tato rizika řadí mimo jiné právě štěrkoviště.

Podle § 77 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, platí, že „orgán ochrany veřejného zdraví je dotčeným správním úřadem při rozhodování ve věcech upravených zvláštními právními předpisy, které se dotýkají zájmů chráněných orgánem ochrany veřejného zdraví podle tohoto zákona a zvláštních právních předpisů včetně hodnocení a řízení zdravotních rizik.“ Případný výklad, že ochrana zdrojů pitné vody, jejich kvality před čerpáním a rizik činností, které tuto kvalitu ohrožují, nespadá do kompetence orgánů veřejného zdraví, a to ani v případě,

kdy je těžba způsobilá zhoršit kvalitu surové vody natolik, že ji nebude možné ani po úpravě používat jako pitnou, proto odvolatelé považují za jednoznačně nesprávný.“

K tomu MZ uvádí:

Okruhy působnosti ústředních orgánů a jejich resortů jsou dané zákonem č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Ustanovením § 10 je vymezena působnost Ministerstva zdravotnictví jako ústředního orgánu státní správy pro zdravotní služby, **ochranu veřejného zdraví**, zdravotnickou vědeckovýzkumnou činnost, poskytovatele zdravotních služeb v přímé řídicí působnosti, zacházení s návykovými látkami, přípravky, prekursory a pomocnými látkami, vyhledávání, ochranu a využívání přírodních léčivých zdrojů, přírodních léčebných lázní a zdrojů přírodních minerálních vod, léčiva a prostředky zdravotnické techniky pro prevenci, diagnostiku a léčení lidí, zdravotní pojištění a zdravotnický informační systém, pro používání biocidních přípravků a uvádění biocidních přípravků a účinných látek na trh.

Ustanovením § 15 je vymezena působnost Ministerstva zemědělství jako ústředního orgánu státní správy pro zemědělství, s výjimkou ochrany zemědělského půdního fondu, **pro vodní hospodářství, s výjimkou ochrany přirozené akumulace vod, ochrany vodních zdrojů a ochrany jakosti povrchových a podzemních vod**, a pro potravinářský průmysl. Je rovněž ústředním orgánem státní správy lesů, myslivosti a rybářství, s výjimkou území národních parků.

Ustanovením § 19 je vymezena působnost Ministerstva životního prostředí jako **ústředního orgánu státní správy pro ochranu přirozené akumulace vod, ochranu vodních zdrojů a ochranu jakosti povrchových a podzemních vod**, pro ochranu ovzduší, pro ochranu přírody a krajiny, pro oblast provozování zoologických zahrad, pro ochranu zemědělského půdního fondu, pro výkon státní geologické služby, pro ochranu horninového prostředí, včetně ochrany nerostných zdrojů a podzemních vod, pro geologické práce a pro ekologický dohled nad těžbou, pro odpadové hospodářství a pro posuzování vlivů činností a jejich důsledků na životní prostředí, včetně těch, které přesahují státní hranice. Dále je ústředním orgánem státní správy pro myslivost, rybářství a lesní hospodářství v národních parcích. Je rovněž ústředním orgánem státní správy pro státní ekologickou politiku, pro systém značení ekologicky šetrných výrobků a služeb a pro program podporující dobrovolnou účast v systému řízení podniku a auditu z hlediska ochrany životního prostředí (Program EMAS).

KHS Jmk i odvolatel účelovou konstrukcí dospěli k názoru, že v kompetenci orgánu ochrany veřejného zdraví je ochrana zdrojů vody, což je v příkrém rozporu s výše uvedenými ustanoveními. Ochrana veřejného zdraví není nadřazena kompetencím jiných orgánů, ale je podřízena kompetencím, svěřeným zákonem orgánům ochrany veřejného zdraví.



Odvolatelé v námitce citují právní úpravu zákona č. 258/2000 Sb., která upravuje náležitosti provozního řádu, který je osoba uvedená v § 3 odst. 2 cit. zákona, tedy osoba dodávající spotřebitelům pitnou vodu, povinna vydat. Tato právní úprava podle čl. IV. zákona č. 202/2017 Sb. nabývá účinnosti dnem 1. 11. 2023. MZ považuje za nepochybné, že z náležitostí provozního řádu, tedy povinnosti dodavatele pitné vody v provozním řádu rizika v systému zásobování, neplyne působnost krajských hygienických stanic zabývat se ochranou podzemních vod. Z vyhlášky, tj. podzákoného předpisu, pak již závěry o rozsahu působnosti a pravomoci správních úřadů nelze učinit vůbec.

Ministerstvo zdravotnictví na základě všech shora popsaných skutečností konstatuje, že KHS Zlínského kraje postupovala v dané věci správně, pokud posoudila předložený záměr z hlediska ochrany před nepříznivými účinky hluku, jak jsou upraveny v zákoně č. 258/2000 Sb. Tento rozsah chráněných zájmů považovalo MZ za potřebné do výrokové části napadeného závazného stanoviska doplnit. Pokud jde o odůvodnění napadeného závazného stanoviska, jeho změna plyne z odůvodnění tohoto závazného stanoviska MZ.

MUDr. Jan Marounek, MBA
ředitel odboru ochrany veřejného zdraví

Na vědomí:
KHS Zlínského kraje

